

Bladet Prosa

De It-professionelles fagblad · 5 · Maj · 2007

TEKNOLOGI

Grøn it

– mindre strømforbrug er ikke nok

IT-POLITIK

Sikkerhedsgodkendelser:

PET-svar chokerer

FAGLIGT

Med Claus Juul til USA

Dobbeltmoral og klausuler

Det har gennem mange år været almindelig praksis, at arbejdsgiverne indgik hemmelige aftaler om gensidigt ikke at ansætte hinandens it-medarbejdere. Nu er der så kommet en række eksempler frem på, hvordan it-folk er blevet stavnsbundet af deres arbejdsgivere – særligt i situationer omkring virksomhedsoverdragelser. En af disse sager har været en del omtalt i medierne, hvor et modigt medlem har vovet at stille spørgsmålstegn ved moralen i sådanne aftaler.

” Og beskæftigelsesministeren lovede da også offentligt at forbyde sådanne hemmelige aftaler.

Det skabte naturligt nok en offentlig debat og krav i Folketinget om at lave forbud mod disse aftaler. Alle de faglige organisationer var enige med os om, at sådanne aftaler selvfølgelig bare skal forbydes. Og PROSA blev bakket godt op af vores hovedorganisation, FTF.

Vi håbede selvfølgelig på, at vores liberale beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen ville forstå, at det frie marked var den bedste mekanisme til at regulere denne del af arbejdsmarkedet. Og beskæftigelsesministeren lovede da også offentligt at forbyde sådanne hemmelige aftaler.

Desværre valgte ministeren ikke at følge sine liberale principper – men foretrak at hjælpe arbejdsgiverne med at kunne fortsætte den eksisterende, dårlige praksis. Det lovforslag, som ministeren forelagde i Folketinget, var fyldt med huller, som reelt gjorde det muligt at fortsætte med sådanne hemmelige aftaler. Efter hård kritik i Folketingets arbejdsmarkedsudvalg trak ministeren sit forslag – og udtalte, at de faglige organisationer jo var tilfredse med den eksisterende lovgivning. Men realiteten er, at hans forslag bare var en om'er – på trods af ministerens ”spin”.

Det skal selvfølgelig være helt forbudt at lave aftaler – offentlige som hemmelige – som begrænser en medarbejders mulighed for at skifte job. Hvis der endeligt skal laves en sådan aftale, skal den berørte medarbejder naturligvis selv være en part i aftalen – og godkende den. Vi er ikke fæstebønder, som bare skal følge med, når vi sælges videre til den næste godsejer – stavnsbåndet er for længst ophævet.

Vi håber på at få bedre forståelse for behovet for liberale forhold på arbejdsmarkedet, når sagen skal behandles i Folketinget igen til efteråret.

Peter Ussing

PROSAbladet · 5 2007
37. årgang

Adresse:

Ahlefeldtsgade 16, 1359 Kbh. K.
Tlf. 33 36 41 41, fax 33 91 90 44
PROSAbladets
postgiro: 6 58 08 90,
e-mail: prosabladet@prosa.dk

Ansvarshavende redaktør:

Thor Temte
tth@prosa.dk

Redaktionel medarbejder:

Jeanette Grøn Nielsen
jgn@prosa.dk

Udgivelsesdato og deadline:

Udkommer en gang hver måned,
undtagen juli måned.
Næste gang 20. – 22. juni
Deadline for artikler: 4. juni
Læserbreve: 11. juni

Debatindlæg:

PROSAbladet modtager meget gerne artikler, læserbreve, debatindlæg og kommentarer fra medlemmerne. Indlæggene sendes til redaktion@prosa.dk eller tth@prosa.dk. Indlæggene vil blive redigeret efter retningslinjer vedtaget af redaktionen. Disse retningslinjer kan læses på www.prosa.dk/prosabladet

Redaktionsudvalg:

Jesper Gødvad ØST Formand,
Thomas Diemar STAT,
Thomas Hedberg ØST,
Nicolai Lundgaard VEST,
Frank Lerholdt ØST,
Bjørn West ØST.

Artikler:

Synspunkter, der fremføres i signerede artikler, er ikke nødvendigvis dækkende for redaktionens opfattelse. Rubrikken „Synspunkt“ stilles til rådighed for Hovedbestyrelsen.

Annoncer:

DG Media a/s
Telefon: 70 27 11 55
E-mail: epost@dgmedia.dk
Deadline for næste nummer:
Den 8. juni

Teknisk produktion:

Layout og sats: Palle Skramstrup
Tryk: KLS Grafisk Hus

Illustrationer:

Hvis ikke andet er angivet, PROSAarkiv

Oplag:

Oplag 12.000

Papir og produktion er godkendt til
Nordisk Miljømærkning

Kontakt PROSA:

For kontakt til PROSA, se navne og adresser på
bladets næstsidside.

I den grad it kan bidrage til generel ressourceoptimering, er it i sig selv en grøn teknologi.

Redaktør Thor Temte om Grøn it side 12

Jobklausuler i Folketinget

Grøn it

Linux på mobilen

FAGLIGT

Rystende svar fra PET · 4

På trods af løfter om det modsatte, kan arbejdsgivere få adgang til fortrolige oplysninger.

Det er en OM'er, Claus Hjort · 6

Arbejdsminister Claus Hjort har trukket sit lovforslag om jobklausuler tilbage, bl.a. efter pres fra PROSA, der mente at lovforslaget reelt var en forringelse.

Fyret af IBM for illoyalitet · 8

Vi har talt med Claus Juul om hans firing og hans tur til IBM's generalforsamling i USA.

It-folk sagde nej til 12% mere i løn · 10

De ansatte i CSC Airline Solutions stemte nej til overenskomsten.

TEKNOLOGI

Grøn it – det handler ikke om økologiske pc'er · 12

It-branchen er blevet opmærksom på miljøproblemerne ved anvendelsen af it. I dag er fokus på strømforbrug, men det er ikke nok, hvis problemerne skal løses for alvor.

TEKNOLOGI

Linux på mobilen · 16

En rapport spår stor fremgang for linux på mobiler og håndholdte computere. PROSAbladet ser nærmere på, hvad dette betyder i praksis.

En brugervenlig bog om brugervenlighed · 18

Anmeldelse af ...

ORIENTERING

Det er nu, du skal søge kompetencegivende videreuddannelse · 20

Der er typisk ansøgningsfrist til de forskellige uddannelser i løbet af maj og juni måned. Hvis du har overvejelser om videreuddannelse, er det nu, du skal rykke.

Ledig og selvstændig erhvervsdrivende? · 26

Det er fristende at supplere dagpengene med drift af selvstændig virksomhed. Men vær opmærksom på reglerne.

Nye åbningstider i København

Kontortid 9 - 15, mandag dog 10 - 15

PROSA vil nu gå videre med sagen til Datatilsynet, siger Hanne Lykke.
Foto: Martin Foldgast

Rystende svar fra PET

I PROSAbladet i marts kunne du læse, at din arbejdsgiver kigger med i dine fortrolige oplysninger, hvis du skal sikkerhedsgodkendes. Derfor bad PROSA om uddybende svar fra PET. Det er rystende læsning.

Af Hanne Lykke Jespersen, faglig sekretær

I martsnummeret af PROSAbladet kunne vi afsløre, at når PET skal sikkerhedsgodkende ansatte hos 1.500 tele- og internetudbydere, lader de arbejdsgiverne snuse i de stærkt fortrolige oplysninger. PROSA har på den baggrund henvendt sig til PET. Vi har bedt dem om at leve op til deres egen udmelding om, at oplysningerne ikke kom til arbejdsgiverens kendskab, og om at efterleve Persondatalovens krav om beskyttelse af følsomme personoplysninger.

Chef skal vurdere ansatte

PET har nu svaret os. Af svaret fremgår det, at tjenesten (PET) har en langvarig praksis for, at den arbejdsgiver, der ønsker en medarbejder sikkerhedsgodkendt, skal påtegne, hvorvidt myndigheden finder, at medarbejderen er egnet til bemyndigelse til den pågældende klassifikationsgrad. Det er PET's opfattelse, at arbejdsgiveren til brug for denne vurdering har behov for at kunne gøre sig bekendt med de oplysninger, som med-

arbejderen selv har påført skemaet. PET tilføjer, at de oplysninger, der kommer frem under sikkerhedsundersøgelsen, ikke vil blive videregivet til arbejdsgiveren – i hvert fald ikke, hvis det er PET, der laver undersøgelsen. Når det ikke er PET, der laver undersøgelsen, sker det i

” **PET lader fuldstændig hånt om beskyttelse af den ansattes privatliv i denne sag. Og til og med helt uden nogen form for begrundelse.**

sjældne tilfælde, at flere oplysninger videregives til arbejdsgiveren.

Arbejdsgiver laver PET's arbejde

Det er et helt igennem rystende svar. Meningen er vel ikke, at det er arbejdsgiveren, der skal gøre PET's arbejde. Arbejdsgiveren skal kun udtale sig på baggrund af hans kendskab til medarbejderen. Det er helt hen i vejret, at han skal have dybt fortrolige oplysninger om

medarbejderen, og så kunne lade dem indgå i vurderingen. Det er jo det, der er PET's opgave. PET lader fuldstændig hånt om beskyttelse af den ansattes privatliv i denne sag. Og til og med helt uden nogen form for begrundelse. PET oplyste ellers til PROSAbladets marts-

nummer: ”Det er frivilligt, om man vil give samtykke. De oplysninger, der indgår i PET's vurdering kommer ikke til arbejdsgiverens kendskab.” Men det er tilsyneladende ikke rigtigt. PROSA vil nu gå videre med sagen til Datatilsynet. Vi arbejder også fortsat på at få en tilkendegivelse af, at det er gyldig grund til at sige nej til et job eller at opsige et job, at man bliver præsenteret for krav om at blive sikkerhedsgodkendt.

Danmarks nye jobsite for it-professionelle

**Der er mere end 150 it-job
– og flere kommer til hver dag**

Version2job.dk er i luften

Her er de mest attraktive job fra de mest attraktive virksomheder.

Du kan med fordel finde dit næste job på version2job.dk, hvis du er it-chef, -arkitekt, -administrator, -projektleder, -konsulent, programmør, softwareudvikler, netværksansvarlig eller noget, der ligner.

Gå ind at se allerede i dag.

DET NYE JOBSITE FOR IT-PROFESSIONELLE

” Det er jo en ladeport så stor, at det kræver meget lidt kreativitet at sikre sig, at de hemmelige aftaler var gyldige. Det er desuden vores opfattelse, at stavnsbinding ikke er i orden, blot fordi den stavnsbundne er orienteret.

Det er en OM'er, Claus Hjort

Gennem flere måneder har Claus Hjort været udsat for konstant pres af bl.a. PROSA. Derfor har han nu trukket sit lovforslag om jobklausuler tilbage. PROSA mener, at lovforslaget var ringere end den nuværende situation.

Af Hanne Lykke Jespersen, faglig sekretær

Da Claus Hjort blev presset til at komme med et forslag, der forbyder hemmelige klausuler, lavede han det så dårligt, at det var ringere end ingenting. Derfor måtte han den 9. maj trække forslaget tilbage, efter at en samlet lønmodtagerside samme dag havde besøgt arbejdsmarkedsudvalget. Det hele startede med, at en lang række aftaler blev lagt frem i forbindelse med en retssag, hvor WM-data beskyldte NeoProcess for at have ansat folk fra WM-data i strid med en aftale. Det kom også frem i retten, at WM-data havde 300 aftaler med forskellige virksomheder, som forhindrede deres medarbejdere i at skifte job til disse virksomheder. WM-data fik i Sø- og Handelsretten medhold. Sagen blev anket til Højesteret.

Hul på bylden

Dermed gik der ”hul på bylden”. Fagbevægelsen har gennem et par år forsøgt at få fokus på disse aftaler, men er blevet afvist. Nu var det uomtvisteligt, at aftalerne fandtes. PROSA forsøgte at biintervenere i sagen. Det vil sige, at vi gerne ville have nogen lønmodtager-

synspunkter på bordet. Vi mente, at de omtalte klausuler var en omgåelse af Funktionærloven. Funktionærloven fastsætter betingelser for, at en klausul kan være gyldig – herunder, at medarbejderen får compensation. Vi ville gerne have dette synspunkt afprøvet. Det lykkedes desværre ikke, fordi sagen slet ikke kom for Højesteret, da der i stedet blev indgået forlig. Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen blev kaldt i samråd i arbejdsmarkedsudvalget og blev her pålagt at lave en undersøgelse af omfanget og karakteren af hemmelige klausuler. Der blev derfor nedsat et tværministerielt udvalg, som skulle lave denne undersøgelse.

Daglige afsløringer

Hele tiden fortsatte debatten i aviserne. Version 2 og ikke mindst Computerworld gjorde et stort arbejde for at afsløre, hvor de hemmelige klausuler findes. Da Version 2 kunne afsløre, at IBM havde hemmelige klausuler, fortalte direktøren på deres intranet, at det var rigtigt. Han fortalte også, at de havde overtaget dem fra Mærsk i forbindelse med opkøbet

af Mærsk Data. De gik slet ikke ind for dem og arbejdede på at få dem afskaffet snarest. Men det var kun en halv sandhed. I november kunne Computerworld således afsløre, at IBM havde indgået en omfattende hemmelig klausul med A.P. Møller - Mærsk i forbindelse med opkøbet af Mærsk Data. Da Claus Juul blev afvist internt i IBM, henvendte han sig til PROSA og snart rullede PROSAs retsag mod IBM.

Klausuler i beskæftigelsesministeriet

Da rapporten fra det tværministerielle udvalg kom, var Claus Hjort Frederiksen hurtigt ude at sige, at der ikke var grundlag for at foretage nogen lovregulering, da han ikke havde set konkrete aftaler nok. Det burde ellers have været let at få syn for sagen. Folketinget, Statsministeriet, Beskæftigelsesministeriet og en række andre ministerier og statslige institutioner var nemlig selv blevet afsløret i at have hemmelige klausuler.

Ministeren i mindretal

Men der havde han gjort regning uden

Foto: Visual Media/Michael Altschul, 2007

vært. Et flertal uden om regeringen var klar med et lovforslag, som skulle forbyde de hemmelige klausuler og sikre, at Funktionærlov, Aftalelov og Lov om ansættelsesbeviser ikke blev omgået. Derfor skyndte beskæftigelsesministeren sig at komme med et lovforslag. Han brystede sig af forslaget og gentog, som da han blev pålagt at undersøge sagen, at han også selv ville blive stiktosset, hvis hans arbejdsgiver bag hans ryg indgik hemmelige klausuler.

Stavnsbinding ikke i orden

Men det lovforslag, som blev fremsat, viste sig at være helt til grin. Det var på flere måder en lovliggørelse af hemmelige klausuler. Bl.a. stod der, at der godt må laves hemmelige klausuler, hvis det sker under forhandlinger om virksomhedsoverdragelse mellem to virksomheder. Hvis virksomhedsoverdragelsen ikke blev til noget, skulle der aldrig oplyses om klausulerne, og der var ingen definition, ingen begrænsninger

– heller ikke tidsmæssige. Det er jo en ladeport så stor, at det kræver meget lidt kreativitet at sikre sig, at de hemmelige aftaler var gyldige. Det er desuden vores opfattelse, at stavnsbinding ikke er i orden, blot fordi den stavnsbundne er orienteret.

Lovsjusk

Der er nok tale om det værste lovsjusk, der længe er set. En vedtagelse ville have betydet stribevis af retssager, som skulle tage stilling til, om Funktionærloven var gældende eller det var den nye lov. Tilsvarende med Aftalelovens bestemmelser om konkurrenceklausuler og Ansættelsesbevisloven.

Derfor mødte en samlet lønmodtagerfront den 9. maj op til foretræde for Arbejdsmarkedsudvalget. PROSA var med som FTF-repræsentant. Det lå på forhånd fast, at hvis loven skulle vedtages inden sommerferien, kunne der ikke ændres i den – ud over det betydningsløse ændringsforslag, som beskæftigelsesministeren allerede havde stillet selv. Efter mødet konkluderede beskæftigelsesministeren, at han ikke kunne få flertal for sin legalisering af hemmelige og kendte klausuler.

Hvad nu?

Nu skal vi arbejde videre. Lønmodtagersiden kommer med input til Arbejdsmarkedsudvalget, og vi hører også gerne på arbejdsgivernes argumenter. Men vort synspunkt er, at stavnsbåndet ikke skal genindføres i Danmark, hverken ad fordøren eller bagdøren. Vi har muligheder for forbundsfæller. Jobbegrænsningerne er ikke kun til skade for lønmodtagerne, men også for nye virksomheder i branchen. Herudover er det også en hindring for de, der selv har aftalerne, da de simpelthen er en hindring for, at arbejdskraften kommer det rigtige sted hen. Derfor er der medlemmer både i Venstre og ikke mindst i Det Konservative Folkeparti, som er særdeles kritiske over for disse jobbegrænsninger.

Fyret af IBM for illoyalitet

"Jeg har signaleret, at jeg gerne vil sige noget og sidder klar med mikrofonen. Pludselig hører jeg oppe fra talerstolen: "And that was the last question". Claus Juul til IBM-general-forsamling i Knoxville. Foto: Martin Foldgast

Claus Juul har været synlig i pressen, siden han og PROSA lagde sag an mod IBM for hemmelige jobklausuler. Men da han tog til USA for at råbe den amerikanske ledelse op på IBMs generalforsamling, blev han lidt for synlig. Her fortæller han om fyringen for illoyalitet og optakten til den.

Mandag d. 23. april 2007

Kl. 05 Står op fordi jeg skal flyve kl. 9. Min kone kører mig fra vores hjem i Holte til Vedbæk station. Hun er lidt skeptisk og spørger, om der nu også kommer noget ud af det. Men jeg er sikker i min beslutning. Jeg har kun fortalt en god kollega om, at jeg tager afsted. Jeg har blot meddelt IBM, at jeg holder ferie og afspadsering. Jeg tager toget til Kastrup.

Kl. 9 Jeg er spændt. Det er min første tur til USA. Jeg bruger flyveturen på at

få struktureret, hvad jeg vil spørge om på IBMs generalforsamling. Jeg læser den amerikanske årsberetning, som jeg fik tilsendt med adgangskortet til generalforsamlingen. Jeg finder noget, som jeg kan tage udgangspunkt i. For der står bl.a., at IBMs topchefer kan holdes ansvarlig for de høje etiske standarder i IBM som "Trust and personal responsibility in all relationships". Det kan jeg ikke genkende i deres brug af hemmelige jobklausuler. Jeg sidder og tænker på, at hvis jeg får taletid og får

fremlagt min pointe på en god måde, vil det måske betyde, at den leder, der har underskrevet aftalen med Mærsk, kan blive fyret. Jeg mellemlander i Amsterdam og Memphis og får sovet to timer, inden jeg ankommer til Knoxville kl. 21. 45.

Kl. 22.30 Jeg tager en taxa til mit hotel. Mit første indtryk af USA er lidt som en film: Store veje, store butikker, store firehjulstrækkere. Jeg checker ind på hotellet og går i seng.

PROSA har straks protesteret mod afskedigelsen af Claus Juul. Der er ingen tvivl om, at der er tale om en usaglig afskedigelse. Samtidigt er det også klart, at Funktionærlovens erstatningsmuligheder slet ikke er dækkende i en sag, hvor ytringsfriheden på denne måde sættes ud af spillet.

Hanne Lykke Jespersen, faglig sekretær

”

Jeg tror, jeg er fyret på en lodret ordre fra ledelsen i USA.

Tirsdag d. 24. april

Kl. 06 Jeg vågner tidligt. Det er ikke fordi jeg er spændt eller nervøs. Jeg har været til adskillige af IBMs generalforsamlinger i Danmark og har altid enten kommenteret eller spurgt ind til noget. Men jeg ved ikke, hvordan det plejer at forløbe i USA. Jeg gør mig klar og spiser morgenmad.

Kl. 9.45 Jeg går de 200 meter hen til Knoxville Convention Centre, hvor generalforsamlingen begynder kl. 10. Det er varmt – næsten 30 grader. Jeg viser det adgangskort, jeg har fået tilsendt for to måneder siden. Derefter skal jeg aflevere min mobil og alt andet, der kan optage lyd eller billede. Jeg ender også med at skulle aflevere min taske. Jeg skal gennem en metal-detektor, inden jeg kommer ind i salen, hvor der er plads til 5-600 mennesker. Drikker en kop the, inden det går i gang.

Kl. 10 Jeg sætter mig på forreste række. Direktør Sam Palmisano gennemgår de forskellige regnskabsmæssige og teknologiske ting. Bestyrelsen genvælges, og så stemmer vi om forslag. Alle bestyrelsens forslag vedtages, mens alle aktionærernes forslag – på nær ét – forkastes. Jeg stemmer for de fleste forslag. Bl.a. et, der er stillet af en aktionær, der handler om, at IBM ændrede pensionsforhold midt i en ansættelsesperiode. Det stemmes altså ned. Det hele forløber meget effektivt og topstyret.

Kl. 11 Sam Palmisano fortæller om firmaets tilstand og om Second Life. Det er indholdsløst snak efter min vurdering. Det hele er meget basalt, så alle kan være med. Efter 10 minutter er det tid

til "Questions and Answers". Der bliver svaret på to spørgsmål, som er mailet, og på fire fra salen.

Kl. 11.30 Jeg har signaleret, at jeg gerne vil sige noget og sidder klar med mikrofonen. Pludselig hører jeg oppe fra talerstolen: "And that was the last question". Så siger jeg højt og tydeligt "Crap!". Jeg er dybt skuffet og forvirret: Er det allerede slut? Ja, får jeg at vide – formanden bestemmer, hvornår det stopper. Jeg tænker "saftsuseme nej" og spørger, om jeg ikke må få to minutter med Sam Palmisano og forklarer, at jeg er kommet hele vejen fra Danmark. Jeg taler med chefen for HR, Mike Shum, der siger, at det ikke kan lade sig gøre. Men jeg kan maile ham mit spørgsmål, som han vil lade gå videre til de rette. Det har jeg slet ikke haft tid til endnu.

Kl. 11.45 Jeg hyggesnakker med et par andre aktionærer på vej ud. Jeg tænker på, om nogle har genkendt mig, så de stoppede inden jeg fik ordet? Jeg ved det ikke. Jeg synes, halvanden times generalforsamling er påfaldende kort. Jeg går i byen for at shoppe og købe mad. Der er kun kiosker og restauranter, så jeg får ikke shoppet.

Mandag d. 30. april

Kl. 9 Jeg møder lidt sent ind på mit arbejde i IBM. Det er første dag tilbage efter turen til USA. Jeg starter maskinen op og taler med nogle kolleger. Min chef spørger, om vi kan tage et lille møde. Jeg tænker ikke nærmere over det, udover at det nok skal handle om min tur til USA.

Kl. 9.30 Min chef gennem en måned, Per Menck, og jeg går ind i et mødelokale. Han vil gerne forstå, hvad det handler om, hvorfor jeg har lagt sag an osv. Han spørger, om jeg har overvejet, at IBM måske har været presset til at indgå aftalen om jobklausuler. Det har jeg da. Jeg synes egentligt, at vi har en god snak. Mødet tager en time eller halvanden.

Kl. 11.45 Jeg går til frokost med en kollega.

Kl. 12.45 Min chef kommer og beder igen om et møde. Så ved jeg, at den er gal. Vi går op på 2. sal til personalechefen. Vi hilser på hinanden og taler om, at vi kun kender hinanden af navn. Personalechefen siger, at det jo er en alvorlig sag, og at han er nødt til at afskedige mig. Han siger, at jeg kan have min tilidsmand ved siden af mig. Det vil jeg gerne. Da han kommer, får vi stukket opsigelsen i hånden.

Kl. 13 Jeg læser opsigelsen igennem. Jeg studser ikke specielt over, at begrundelsen er illoyalitet – hvis man vil fyre en, så skal man jo sige noget. Jeg tror, jeg er fyret på en lodret ordre fra ledelsen i USA. De er nok blevet gjort opmærksomme på sagen, og har følt sig forulempet af, at jeg tog til generalforsamling. Jeg taler med personalechefen om, hvordan fyringen vil påvirke min forestående barsel og min telefon og ADSL. Det beholder jeg, indtil jeg officielt fratræder d. 31. august.

Kl. 13.30 Under opsyn af min chef pakker jeg mine ting sammen og forlader IBM. Jeg har ikke været der siden.

Anette Hansen, formand for PROSA/SAS

Foto: Martin Foldgast

It-folk sagde nej til 12% mere i løn

350 it-folk i CSC har netop fået ny overenskomst. De gode nyheder var bedre forhold til seniorer og fædre på orlov – og flere penge til efteruddannelse og løn. Men ikke nok. Derfor stemte it-folkene nej til aftalen. De hænger dog på resultatet alligevel.

Af Jeanette Grøn Nielsen, journalist

PROSAbladet taler med lokalafdelingsformand og tillidsmand Anette Hansen lige efter, hun har lagt røret på og meddelt forligsmand Asbjørn Jensen, at it-folkene på CSC Airline Solutions stemmer nej til overenskomsten. Anette Hansen har arbejdet adskillige uger i døgndrift på at forhandle aftalen på plads i forligsinstitutionen. Op til afstemningen har forligsinstitutionen på Skt. Annæ Plads i København summet af liv. Der har været lys i vinduerne til langt ud på aftenen i både mødelokaler, gangarealer og køkkener – alle steder, hvor der var et bord, har folk forhandlet de næste tre år med deres arbejdsgiver. Aftalen med CSC faldt på plads skærtorsdag som en af de sidste, da resten af Danmark ellers holdt fri. Trods det store arbejde, er Anette Hansen enig med sine kollegers nej. Det får dog ingen praktisk betydning, for nej'et kommer ned i en stor hat med alle de andre overenskomstområder

(for martsoverenskomsterne) – og her stemmer et flertal ja.

Blev tilbudt tre kroner

– Vi får en lønstigning på knap 12%, men andre områder får mellem 15 og 17 %. Vi får kun 12 %, fordi CSC, midt i nogen fællesforhandlinger med de andre PROSA-klubber i CSC, hiver os ind i forligsinstitutionen i stedet for at forhandle forholdene lokalt. Jeg havde da håbet, at CSC ville markere sig som ny ledelse og fortælle os, hvad de reelt kunne tænke sig – i stedet for at sætte sig med armene over kors og lade forligsmand Asbjørn Jensen gøre arbejdet. Hos ham kan vi kun tale om ret overordnede og enkle ting, så derfor får CSC alligevel en meget billig, men også en meget fastlåst og med tiden efterhånden meget umoderne aftale med deres it-folk, forklarer Anette Hansen og tilføjer, at CSC's første udspil oven i købet kun var en lønstigning på tre kroner mere i

timen til it-folkene. Det fik Anette og hendes kolleger dog forpurret. De tre kroner havde betydet en lønstigning på blot 1% pr. år.

• Det gav overenskomsten i hovedpunkter

- Hvis man som senior går på nedsat tid, går det ikke ud over pensionsindbetalingen
- 3 procent af lønsummen bruges på efteruddannelse og udbetales, hvis de ikke bruges
- To yderligere ugers betalt fædreorlov, så man i alt har seks uger
- Knap 12 procents lønstigning ('med renters rente') over tre år

Overenskomsten gælder for 350 it-folk hos CSC Airline Solutions (det tidligere SAS DATA).

Rift om ledige it-folk

PROSA satte ledige medlemmer og et vikarbureau for it-folk i samme rum. Det kom der noget godt ud af – et forsigtigt bud er, at en tredjedel af de fremmødte ender med at skrive under på en kontrakt.

Noshaba Hayat er klar til sit første it-job. Et møde i PROSA åbnede hendes øjne for, at det kunne være et vikariat.

Foto: Lizette Kabré

Af Jeanette Grøn Nielsen, journalist

En dag i maj mødtes en gruppe ledige til et eftermiddagsmøde i PROSA. Fælles for dem alle var – udover at have været ledig mindst et halvt år og bosat øst for Storebælt – at de havde deltaget i en spørgeskemaundersøgelse om, hvad der skulle til for at komme i arbejde. Den nye Job- og Vejledningsafdeling i PROSA inviterede efterfølgende de ledige medlemmer til et møde, hvor der var chance for at gå hjem med et jobtilbud i sigte. Oplægsholderen var nemlig vikarbureauet for it-folk, Investas, der mærker en stor efterspørgsel på it-folk. Mødet var det første i en række, der sætter fokus på at få ledige it-folk i arbejde.

Hans Aagaard, Job- og Vejledningsenheden, kalder mødet en succes:

– Mindst en tredjedel af de ledige til

mødet vil blive matchet direkte til et vikarjob hos Investas. Og det er ikke usædvanligt, at det ender med fastansættelse.

Havde ikke tænkt på vikariater

En af mødets deltagere var 30-årige Noshaba Hayat. Hun blev uddannet datamatiker i 2004 og har ikke fået arbejde endnu. Undervejs i sin ledighed har hun haft barsel. Men nu er Noshabas søn halvandet, og det sidste halve år har hun sendt over 50 ansøgninger ud – forgæves. Hun fortæller, at hun var glad for at deltage i mødet, for det gav hende en ny indfaldsvinkel til sin ledighed:

– Jeg havde ikke rigtig overvejet at tage vikarjob, for jeg troede, det var fra dag til dag. Men Investas vikarjobs er mellem

en og fire måneder, og så er det jo stabil arbejdstid. Det ser godt ud på mit CV, at jeg får noget erfaring og er i arbejde. I første omgang går jeg efter jobs som f.eks. it-supporter og webudvikler, siger Noshaba Hayat, der er ved at skrive sit CV og sende det til vikarbureauet.

• Top 3 over genvejen til job

En spørgeskemaundersøgelse til PROSAs ledige har givet et praj om, hvad de ledige selv synes, der skal til for at komme nærmere et job:

- Traineeophold i it-virksomhed
- Efteruddannelse
- Individuel coaching

Grøn it – det handler ikke om økologiske pc'er

Din pc har en del på samvittigheden. Før den landede på dit bord, har den været rundt i hele verden og forurenet ved sin tilblivelse og sin transport. Og mens du har den, bruger den masser af strøm. Grøn it er ikke lige om hjørnet, men PRO-Sabladet har kigget nærmere på, hvad det er, og hvor man burde sætte ind.

Af Thor Temte, redaktør

Grøn it handler ikke om grønne pc'er lavet af organiske materialer, der kan indgå i naturens økologiske kredsløb. Dem får vi nok ikke. Derimod siges det, at amerikanerne nu bruger over 10% af deres strømforbrug på at drive it-apparater, pc'er og de nødvendige serverparker. Google har været nødt til at flytte en del af deres serverpark væk fra San Francisco, fordi de efter sigende ikke kan få leveret strøm nok til deres enorme serverpark. På forårets CeBit-messe i Hannover, var det et af de nye hotte temaer: It-apparater og chips, der bruger mindre strøm.

Producenternes ideer om, hvad grøn it er, begrænser sig desværre for øjeblikket til pc'er, der bruger mindre strøm, cpu'er, der producerer mindre varme, og skærme, der har et lavere strømforbrug. På kun to år skulle virksomhederne kunne tjene investeringen på nye skærme ind, hvis de skifter de gamle strømslugende ud. Hvis grøn it skal batte noget, skal begrebet gøres meget bredere. I stedet for at falde for hurtige reklametric,

må vi se seriøst på, hvad det bør omfatte. Emnet er langt mere omfattende og kræver en grundig gennemgang af produktionen, brugen og bortskaffelsen af it-apparater – og en gennemgang af apparaternes livsforløb – før man kan begynde at tale om grøn it.

1. Transportbehov

Produktionen af it-apparater – og delene til dem – er en af de mest globaliserede produktioner overhovedet. Fremstillingen af delkomponenter samt fabrikkerne, der sætter dem sammen til et helt produkt, er spredt ud over hele kloden. Transporten af de mange delkomponenter kræver mange energiresourcer og belaster miljøet. Visse dele til pc'er bliver endda transporteret med fly, der er den mest energikrævende og forurenende transportform, vi kender. Det, der driver spredningen af produktionen, er arbejdslønnen. Udviklingen og i et vist omfang produktionen af visse dele, særligt chipsene, kræver viden og præcision. Andre processer

kræver derimod megen arbejdskraft. Derfor placeres samlefabrikkerne der, hvor arbejdslønnen er billigst, og produktionen af chips placeres der, hvor der er arbejdskraft med de nødvendige kvalifikationer.

 En mere grøn produktion af it-apparater vil derfor kræve, at man søger at samle produktionen af hele it-apparater i anlæg, hvor alle dele produceres – og at man sørger for, at den slags anlæg findes spredt ud over hele kloden. Sådan kan transportomkostningerne mindskes. Internettet giver mulighed for hurtig deling af informationer, der er nødvendig for at producere de enkelte delkomponenter og information om, hvordan man samler dem. Brugt rigtigt er dette et grønt element ved it.

2. Sjældne materialer – og sand

De råstoffer, der indgår i produktion af chips, har to karakteristika. Silicium, der er grundbestanddelen i en chip, er i princippet bare almindeligt sand af en

Ifølge skærmfabrikanterne kan du tjene udgiften til nye skærme ind på to år. Foto: PROSA

vis kvalitet og renhed. Det er til at få fat på over hele kloden. Ud over dette skal der bruges materialer og plastik til kabinet og tastaturer og ledende metaller til kontakter. Endelig benyttes der ganske små rester af nogle meget sjældne metaller, som er svære at få fat på.

✿ Hvis it skal være grøn, må den omfatte et udstrakt genbrug af metaller og andre råstoffer og en miljøforsvarlig udvindelse af disse.

3. Arbejdsmiljø

Produktionen af chips kræver meget rene og støvfri miljøer i lufttætte fabrikker med store luftfornyelsesanlæg. Fabriksanlæggene ligger spredt over hele kloden og chipsene bliver transporteret på kryds og tværs over hele kloden. De fleste pc'er produceres i fjernøsten, men sælges over alt. Andre kendte problemer er brugen af farlige kemikalier som opløsningsmidler til afvaskning af delene, brugen af bromerede flamme-

hæmmere, der sprøjtes ud over delene i pc'en. Formålet er at hindre, at apparatet bryder i brand på grund af den varme, som cpu'en producerer. PROSA kender problemet, da man har medlemmer, der får allergiske reaktioner overfor brom. Problemerne med pc-produktionen gælder desuden for alle it-apparater: Printere, lagerenheder, servere, hubs, routere, modeme, og alle de andre små gadgets som mobiltelefoner, USB-sticks – you name it. ➤

✿ Grøn it må omfatte, at arbejdsmiljøet på fabrikkerne er forsvarligt, så medarbejderne ikke bliver syge. Og at fabrikkerne er bygget, så kemikalier og andre stoffer ikke forurener det omliggende miljø.

4. Ressourceoptimering

I dag bruger vi it overalt: I køleskabe, biler, køleanlæg, varmeanlæg, fly, radioer, tv, kameraer, til trafikkontrol, i vindmøller, skibe... fortsæt selv listen. Måske er det i virkeligheden efterhånden kun en hammer og en gammeldags fukssvans, der ikke bruger it. Formålet med it er styring og kommunikation, så udnyttelsen af værktøj, apparatet og ressourcerne bliver bedre og mere effektiv. Styringsmulighederne betyder, at vi kan udforme apparater og maskiner, så de bruger så lidt energi som muligt. Således at de f.eks. kun er aktive, når vi benytter dem, og så de kommunikerer deres anvendelse og ledige ressourcer til nettet. Derved kan vi udnytte apparaterne i længere tid og mere effektivt. Det kræver, at man indbygger den form for funktionalitet i apparaterne og i den software, de bruger.

✿ I den grad it kan bidrage til generel ressourceoptimering, er it i sig selv en grøn teknologi. Hvis vi tænker os om, kan vi udnytte, at der er så meget it i vores apparater, til at gøre deres brug grønnere. På den måde kan it blive til en stor gevinst og gøres grøn, så den rødmer. Men så langt er vi slet ikke nået endnu. Vores brug af it er stadig meget ekstravagant i forhold til de muligheder, der findes. Cpu'en i din pc bruges, har man anslået, kun 10% af den tid, der er til rådighed. Har du f.eks. stillet din pc til rådighed for en afforskningsinstitutionernes grids? Via et grid kan dine ledige cpu-ressourcer bruges til beregning f.eks. af proteineres foldninger. Det er omfattende beregninger, der er nødvendige for, at vi kan udvikle mediciner imod kræft.

Copyright 2002 by Randy Glasbergen.
www.glasbergen.com

“That foul smell is coming from your computer. You’ve got some old data in there that’s gone bad.”

5. Energiforbrug

Vi forventer – og har vænnet os til – at pc'er og andre it-apparater er klar, når vi skal bruge dem. Derfor står mange af apparaterne tændt hele tiden. Det er en vane, vi har fra dengang en boot kunne tage flere minutter. I dag tager en boot væsentligt kortere tid – men det kunne gå endnu hurtigere, hvis det blev en del af øvelsen, når man programmerer nyt software og nye styresystemer.

✿ Løsningen på problemet er i dag blevet systemsoftware med standby-funktioner. Det er nu standard – og en stor gevinst. Men den kan udvides mere. Sef.eks. på VW's 3-cylinder dieselbil, hvor automatikken slukker motoren, når man holder for rødt og starter igen, når man trykker på speederen. Lignende funktioner må også kunne udvikles til pc'er, servere og printere. Hvorfor skal de stå og være mere eller mindre aktive på standby-funktionen, når de ikke bliver brugt? Hvorfor kommer alle pc'er ikke med hvilefunktion, der er aktiv per default – således, at man aktivt skal slå dem fra, når man får udstyret og ikke

– som det ofte er nu – hvor man selv skal aktivere dem? Og så er der vores egne dårlige vaner: Slukker du din pc, når du går fra den og ikke skal bruge den mere den dag?

6. Kræftfremkaldende printerpulver

Printerne kommer i dag med hvilefunktioner, og genbrugssystemerne omkring tonerpatroner er indarbejdet hos alle producenter. Efterhånden som laserprinterne bliver mere almindelige i de private hjem, kan der dog komme nye problemer. Det meget fine pulver i tonerpatronerne er kræftfremkaldende og kan komme ind alle steder og i alle organismer.

✿ Det er vigtigt, at indsamlingen af printerpatroner er meget effektiv. Hvis der ikke udvikles systemer, der kan indsamle og genopfylde patroner fra de private hjem, kan det gå galt. Branchen bør tage fat på dette problem hurtigt og effektivt, inden det bliver alvorligt. Indsamlingssystemet for virksomhederne er en stor gevinst og en del af grøn it.

Emnet er langt mere omfattende og kræver en grundig gennemgang af produktionen, brugen og bortskaffelsen af it-apparater – og en gennemgang af apparaternes livsforløb – før man kan begynde at tale om grøn it.

7. Det papirløse samfund...

Også i forhold til printerne er der de personlige vaner og uvaner. Skriver du unødvendig print ud? Det er en vanesag at læse større manuskripter, breve og cirkulærer på skærmen. Efterhånden som skærmene er blevet bedre, er det blevet lettere at læse på dem. Man kan ikke undvære at få nogle dokumenter skrevet ud på papir, men det er ikke nødvendigt i det nuværende omfang.

Der kan spares meget papir ved at udprinte mindre – og det er også grøn it. Faktum er, at verdens papirforbrug stadig stiger hvert år på trods af den stadig stigende it-anvendelse. Det papirløse samfund er meget langt væk, men det er bestemt muligt at gøre noget ved det nuværende overforbrug.

8. Forbedret genanvendelse

Når vi er færdige med vores it-apparat, så skal det smides ud – nej, hov, det skal selvfølgelig genanvendes. I Danmark har vi gode genbrugsordninger for pc'er og elektronikskrot. De indsamles via genbrugsstationerne og nedbrydes, så råstofferne kan genanvendes.

De danske genbrugsordninger er systemer, der ikke nødvendigvis findes i resten af verden. Og mon ikke, at også de danske genanvendelsesvirksomheder kunne ønske sig, at pc'er og andre elektroniske apparater i højere grad blev designet med tanke for, at de en dag skal pilles fra hinanden og genbruges?

: Tag et kig på strømforbruget – og ind i serverrummet

Virksomhedernes salgsargument er hovedsageligt strømforbruget. Det er et af de store problemer ved it-anvendelsen, og det er fornuftigt at tage fat på. Strømforbruget er særlig vigtigt i virksomheder. It-folk kender problemerne. Der er varmt i et serverrum og det skal køles ned – ellers går maskinerne ned. Det giver yderligere strømforbrug: Køleanlæggene kræver også energi. Derfor er det et godt skridt fremad, når it-industrien tager fat på at nedsætte strømforbruget. At gøre det er at slå tre fluer med et smæk:

- mindre strømforbrug
- mindre varmeudvikling
- mindre behov for køling

Der er også andre ting, der kan gøres i serverrummet:

- Er der en løbende vurdering af it-kapaciteten i serverrummet?
- Er den for stor eller lille? En overkapacitet er jo ikke nødvendig og en underkapacitet kan medføre overophedning og nedbrud.
- Er arbejdsgangene tilrettelagt sådan, at større ressourcekrævende opgaver og processer er placeret på tidspunkter, hvor maskinerne ikke er belastede af daglig brug?
- Er lagerkapaciteten for stor eller for lille? Man kan evt. dele lagerkapacitet med andre virksomheder og brugere.
- Og hvorfor er serverrummene – særligt i de mindre virksomheder – ofte små lukkede rum, hvor den naturlige køling er begrænset, så man må bruge ekstra investeringer og energi på at nedkøle?
- Er der ekstra og overflødige maskiner? De kræver råstoffer og skal produceres.
- Bliver overskudsvarmen i serverrummet brugt til noget? Mig bekendt er der ingen der har tænkt på at installere apparater, der kan udnytte overskudsvarmen i serverrummene til noget fornuftigt – f.eks. opvarmning af andre dele af virksomheden via en varmfordeling med varmevekslere. Den form for anlæg findes allerede i dag og bruges til opvarmning af private hjem.
- Og så et helt andet spørgsmål: Kan man programmere på en bedre måde, så cpu-anvendelsen bliver mere effektiv, og vi derfor kan spare strøm og ressourcer?

Linux på mobilen

Med Linux og open source på fremmarch i mobilverdenen, vil både udviklere og brugere fremover få langt større muligheder for at udfolde sig, samt adgang til en hel række nye funktionaliteter.

Af Ditte-Maria Christiansen, systemudvikler

I takt med at mobiltelefoner, PDA'er, håndholdte computere etc. bliver stadig mere udbredte, vokser også behovet for interoperabilitet samt muligheden for at specialtilpasse den individuelle enhed. Flere og flere goder fra computeren ønskes overført til den mobile enhed. Af flere årsager har dette indtil nu været relativt besværligt, bl.a. pga. de lukkede systemer fra Symbian og Microsoft, som dominerer markedet for henholdsvis mobiltelefoner og PDA'er. Med udbredelsen af Linux og open source er der imidlertid nye muligheder på vej. Kort sagt giver Linux softwareudvikleren større muligheder for kontrol på samme tid, som man kan nyde godt af andres påfund og indspil.

Kodekompatibilitet

For udviklerne er det afgørende, at den mobile enhed kan kommunikere med PC'en. I den grad de indlejrede systemer adskiller sig fra computerens OS, er det med andre ord nødvendigt at investere en del i udvikling og køb af ekstra software. Dette er et af hovedproblemerne med de lukkede systemer, der ofte opererer med dyre licenser. Håndholdte enheder, der kører en indlejret version af Linux deler imidlertid kodekompatibilitet med den version af Linux, der kører på en normal PC's server og/eller et mainframesystem.

Dette gør det muligt hurtigt at kunne udvikle de samme funktionaliteter til mobilen som på computeren, da også eksisterende drivere kan genbruges.

Optimering

Med open source-baserede systemer får udviklerne selv mulighed for direkte at gå ind og rette i kildekoden. Dette giver en hel række fordele, herunder at flere funktioner kan optimeres. Bl.a. kan man effektivisere måden, man håndterer hukommelsen på, så der reelt går hen og bliver mere hukommelsesplads i enheden. I takt med at flere kerneprodukter begynder at indeholde høj kvalitets rendering af grafik ved brug af OpenGL, der gør grafikken lynhurtig, kan man derfor ved hjælp af Linux på mobilen få den hurtighed ført videre helt ud til brugeren.

Deling af ideer og viden

Ved at tilbyde open source på mobilen, tillader man enhver programmør og bruger at komme med deres input til at forbedre mobilens software. Linux giver således en åben arkitektur, der gør det muligt at kombinere mange forskellige typer software på den for telefonen bedste brug – samtidigt med, at der vil ske en forholdsvis hurtig udvikling af ny funktionalitet og gejl til mobilen, da mange er sammen om at skabe. Alt i alt

giver det flere muligheder end tidligere til at udvikle nye funktionaliteter til telefonen. Udvikleren får større fleksibilitet og kontrol over sin udvikling, og mulighederne for nyskabelse øges.

Ingen royalties

Med Linux og open source får udvikleren med andre ord et styresystem, der ikke er forfærdeligt dyrt og en mulighed for selv at gøre det bedre. Mobiludbydere kan strømline deres interne udviklingsomkostninger, samtidigt med at de bibeholder en arkitektonisk frihed og fleksibilitet. Det bliver billigere at producere telefonen, da man ikke skal betale royalties for Linux-distributioner. Omvendt er der i udgangspunktet heller ikke garanteret support til rådighed.

Hurtigere

Endelig har Linux lettere ved at håndtere realtidsteknologier end tidligere

” Kort sagt giver Linux softwareudvikleren større muligheder for kontrol, på samme tid som man kan nyde godt af andres påfund og indspil.

Norske Trolltech er det første selskab, der har forsøgt at udvikle en komplet Linux-pakke.

OS'er, hvilket giver bedre responstider og reduceret risiko for time-out fejl og at beskeder/kald går tabt. Reaktionstiden øges og load af nye sider går hurtigere. Dermed øges gejsten fra telefonselskabernes side mod mobiludbydere, da det som regel er telefonselskaberne, der må tage skraldet fra utilfredse kunder. Mobilten vil også være hurtigere til at lukke op, og man vil lettere kunne finde drivere, der kan understøtte de funktioniteter, man ønsker til den enkelte mobile enhed. Desuden kan der hurtigere komme til at forekomme nye funktioner til mobilen, måske endda til direkte download, så man selv kan opgradere sin telefon.

Fra "mixed source" til komplet Linux-pakke

Der skelnes mellem indlejret Linux og decideret Linux. Indlejret Linux indebærer, at styresystemet er Linux, mens softwarepakken kan være baseret på noget andet. Omvendt kan styresystemet godt være lukket, mens softwaren er open source. Nokias Series 60 er f.eks. baseret på Symbian som styresystem, mens browseren er open source og udviklet i samarbejde med Apple. Andre telefoner er windowsbaserede, men kombinerer Linux-teknologi således, at f.eks. opkald og modtagelse af opkald styres af Linux-software. Dette ses eksempelvis i HTC Blue Angel/Xanadux projektet, der har udviklet en PDA-telefon. E-TenG500-projektet er også en windowsmobil, men bruger handset reverse engineering-værktøj og GPE-skærmtilslutning, som åbner muligheder for

fri udvikling af Linux-funktioner.

Norske Trolltech er det første selskab, der har forsøgt at udvikle en komplet Linux-pakke. Med deres Qtopia Green-suite Initiative til avancerede smart phones har de samlet en række open source-applikationer, der til sammen skal gøre det muligt at skræddersy en grafisk brugergrænseflade til den enkelte mobil. Udviklere får fra Qtopia Phone Edition fri adgang til mobilens platform, så de programmer, der udvikles, kan være unikke og drage nytte af telefonens forskellige funktioner. TrollTechs Greenphone – lanceret i august 2006 – var samtidig den første mobile enhed, der tilbød "open Linux", således at applikationsudviklere kunne modificere og teste deres Linux-baserede applikationer på en fungerende GSM/GPRS-enhed, i stedet for som tidligere over computeren. Det gør det lettere at lave løsninger til den enkelte enhed, da man bedre kan tilpasse udviklingen, og det gør det sjovere at arbejde med. Trolltech har med andre ord gået målrettet efter udviklerne, for at positionere sig centralt i forhold til fremtidens linuxmobiler.

For udvikleren

Hvis man vil dybere ned i mobil/Linux-verdenen, er www.TuxMobil.org et godt sted at gå videre fra. Her kan du få at vide, hvordan man installerer og kører Linux, BSD, Solaris og andre UNIX-agtige styresystemer på så forskellige enheder som laptoppe, PDA'er, mobiltelefoner, mobile musikafspillere og mange flere. De har deciderede gui-

der i adskillige af disse enheders mærkesager som bluetooth, infrarød, GPS og trådløst net. TuxMobil har også en liste over mobilmærkater, der decideret kører på Linux-styresystem og andre mobiler, der kan håndtere Linux/UNIX. Ellers kan man finde de standarder, man bør holde sig til, på lipsforum.org, som er et konsortie skabt af industrien selv for at få en standard op at stå omkring Linux på mobil.

Linux-links:

Tux Mobil – tuxmobil.org
LinuxDevices – www.Linuxdevices.com
LiPSforum.org – www.lipsforum.org/
Mobil.nu – www.mobil.nu

Forventet Linux-fremgang

Analysehuset ABI Research udgav for nylig en rapport, der vurderede, at antallet af håndholdte computere baseret på Linux, vil stige fra otte millioner solgte enheder i dag til 127 millioner enheder i 2012. I den samme periode vil antallet af egentlige linuxmobiler vokse fra stort set nul til 76 millioner. I dag er mobilmarkedet i Europa domineret af Symbian med 70%, Windows med 20% og BlackBerry med 7-8%. Når det gælder PDA'er, har Microsoft 56%, BlackBerry 20%, Palm OS 12%, Symbian 5% og Linux kun 1%.

En brugervenlig bog om brugervenlighed

Rolf Molich har skrevet en bog med masser af tips og teknikker, som gør det nemmere at finde brugervenlighedsproblemer inden, de når at genere brugere.

Af Petra Husum, webdesigner

Så sent som i 2004 kunne blot 66% af brugerne på websteder gennemføre en konkret opgave, skriver Jakob Nielsen i forordet til den engelske oversættelse af Rolf Molichs gamle bog om brugervenlighed "Usable Web Design". At brugerne således fejler hver 3. gang, de forsøger at bruge et websted, er et af Jakob Niensens argumenter for at læse og bruge Molichs bog. Et andet argument er, at brugervenlighedsproblemer er som en smitsom sygdom – selv om mange problemer og misforståelser efterhånden er ryddet af vejen, vedbliver netop disse problemer med at være faldgruber for nye webdesignere.

Hav bogen ved hånden, når du udvikler

Lad det være sagt med det samme. Hvis man efterlyser en bog, hvor man kan fordybe sig i forskellige teorier omkring brugervenlighed og user-centered design, skal man ikke vælge Usable Web

Design. Det kan man gøre, hvis man har brug for et hurtigt overblik over de væsentligste begreber indenfor usability. På knap 200 sider lykkes det Molich at give en god gennemgang af de grundlæggende principper for brugervenlighed, og bogen dækker hele spektret fra udviklingsstrategi over analyse til design og evalueringsteknikker. Bogen henvender sig til alle i webverdenen – fra studerende på it-uddannelserne over private webinteresserede til professionelle webdesignere. Dens styrke ligger helt klart i den meget praktisk orienterede indfaldsvinkel, og den er oplagt at bruge som håndbog. Så hvis man skal i gang med at designe et nyt websted, er denne bog rigtig god at have ved hånden – for såvel erfarne som mindre erfarne designere og udviklere. Bogens værktøjer sikrer nemlig, at brugeren er i fokus, og indeholder masser af designtips, huskelister og grundige beskrivelser af teknikker, som gør det

nemt at finde problemerne, inden de når at genere brugere.

Indrømmet – nogle af afsnittene omhandler principper og problemer, som vi har hørt om til hudløshed. F.eks. forekommer afsnittene om at skrive til internettet (kap. 8) og om grafisk design (kap. 9) repetitive og forenklede. Molich kunne have udnyttet udgivelsen af oversættelsen af hans efterhånden seks år gamle bog til at opgradere nogle af afsnittene med nyere forskningsresultater og teknikker. På den anden side er indholdet i disse kapitler stadig gyldigt, og med tanken om brugervenlighedsproblemer som en smitsom sygdom, har de deres berettigelse. Og heldigvis er bogen jo så brugervenligt opbygget, at man let overskuer at springe videre til de mere interessante afsnit.

Hjælp brugerne med at søge

Et af de mest nyttige steder i bogen handler om at opbygge brugervenlige

Forcen ved Molichs bog er, at den er med til at placere brugervenlighed på verdenskortet som en objektiv størrelse, der kan målformuleres og kontrolleres.

søgefaciliteter. Erfaringer viser, at kun ca. 30-50% af alle fritekstsøgninger fører til et brugbart resultat. Men hvis det lykkes at efterleve samtlige anbefalinger i dette kapitel, har man en søgefunktion, der i den grad vil kunne hjælpe ens brugere til at finde præcis, hvad de leder efter. Her er anvisninger på, hvordan man hjælper brugerne med at omsætte deres problem til søgeord, hvordan man hjælper brugerne med at betjene søgemaskinen, og hvordan man hjælper brugerne med at anvende søgeresultatet. Her er en gennemgang og anbefalinger på forskellige former for søgning (fritekstsøgning, indholdsfortegnelser og stikordsregistre) – specielt er afsnittet om fritekstsøgning (brugerstyret søgning) detaljeret og interessant.

Tag hjælpefunktionen alvorligt

Afsnittet om at opbygge hjælpefunktioner, som rent faktisk hjælper brugerne, er også værd at dvæle ved. Som Molich skriver, så lærer brugere hurtigt, at indsatsen ved at læse hjælp og vejledninger sjældent står mål med udbyttet, og at de i stedet spørger venner og kolleger. Den indstilling kan man være med til at ændre, hvis man følger den model for anvendelse af hjælp, som kapitlet anviser. Modellen tager udgangspunkt i de trin, som en bruger gennemgår – fra

erkendelsen af, at et problem er opstået til kontrollen af, om problemet er løst.

Brug brugerne

Rolf Molich har 16 års erfaring og hundrevis af brugervenlighedstests af websteder med i bagagen, og afsnittet om Tænke-højt-test er da også både grundigt og meget konkret anvendeligt – nærmest opskrift-agtigt. Der er konkrete anvisninger på, hvordan man forankrer ideen om brugertest i organisationen, hvordan man udvælger og kontakter testdeltagerne, hvordan man formulerer og udvælger testopgaver, hvordan man opsamler data fra testen, hvordan man gennemfører testen, og hvordan man kommunikerer resultatet fra testen bl.a. via en testrapport.

Molich gør brugervenlighed objektiv

Brugervenlighed bliver opfattet på mange forskellige måder. Nogle mener, at brugervenlighed er lig med flotte eller spændende websteder, andre at test af funktionaliteter er lig med test af brugervenlighed. En udbredt opfattelse er stadig, at behovet for test af brugervenlighed falder i takt med, at befolkningens kendskab til it stiger. Forcen ved Molichs bog er, at den er med til at placere brugervenlighed på verdenskortet som en objektiv størrelse,

der kan målformuleres og kontrolleres. Dermed kan frasen ”webstedet skal være brugervenligt” omsættes til et antal målbare krav i en kravspecifikation på linie med andre krav, og en reduktion af kravene vil være et bevidst fravalg af brugervenlighed. Det vil hjælpe og styrke de designere og udviklere, der ønsker at udvikle brugergrænseflader efter de principper, som bl.a. Molich anviser, og dermed vil anvendeligheden af websteder, applikationer og programmer stige voldsomt.

Titel: Usable Web Design
Forfatter: Rolf Molich
Forlag: Nyt Teknisk Forlag
Sider: 190
Pris: 299 kr. Inkl. moms

Udvikling

Fælles for uddannelserne er, at de er tilrettelagt således, at de kan tages sideløbende med et arbejde – mange af dem udbydes også som fjernundervisning.

Det er nu, du skal søge kompetencegivende videreuddannelse

Overvejer du at få opgraderet dit uddannelsesniveau? Du vil måske gerne ændre din jobprofil i en anden retning? En diplom- eller masteruddannelse, eller måske bare et enkelt modul, kunne være svaret. Det er nu, du skal søge.

Af Michael Tøttrup, faglig konsulent

Til august/september starter uddannelsesinstitutionerne op med deres kompetencegivende efter- og videreuddannelser. Der er typisk ansøgningsfrist til de forskellige uddannelser i løbet af maj og juni måned. Hvis du gør dig nogle overvejelser om at starte på en sådan uddannelse, er det nu, du skal begynde at undersøge dine muligheder nærmere. De kompetencegivende efter- og videreuddannelser er delt op på fire forskellige niveauer. Derudover er der også mulighed for at vælge enkeltfag i stedet for en hel uddannelse (se boks).

Få overblik på nettet

PROSA giver dig et samlet overblik over udbuddet af kompetencegivende efter- og videreuddannelse inden for it-om-

rådet på www.ikt-uddannelser.dk under "Videre- og efteruddannelse". Fælles for uddannelserne er, at de er tilrettelagt således, at de kan tages sideløbende med et arbejde – mange af dem udbydes også som fjernundervisning. Det vil typisk også være muligt at tage enkelte moduler, der er relevante for lige netop dig.

Der findes selvfølgelig en lang række tilsvarende muligheder for uddannelser inden for andre fagområder. I mange tilfælde kan det være ligeså relevant som en uddannelse inden for selve it-området. Det kan f.eks. være uddannelse med vægtningen på det merkantile, ledelse eller voksenpædagogik.

Det helt store overblik over det offentlige udbud inden for efter-/videreuddannelse finder du på www.vidar.dk.

I det danske uddannelsessystem er der fire uddannelsesniveauer

Grunduddannelse for voksne (GVU), der i sit afgangsniveau svarer til en erhvervsuddannelse som f.eks. en it-supporter eller datatekniker. Du kan læse mere om GVU på www.veu-info.dk.

Akademiuddannelser (VVU), der i sit afgangsniveau svarer til en Kort Videregående Uddannelse (KVU) som f.eks. en datamatiker. Akademiuddannelsen indenfor it-området hedder Akademiuddannelsen i Informationsteknologi. Du kan læse mere om uddannelsen på www.erhvervsakademierne.dk.

Diplomuddannelser, der i sit afgangsniveau svarer til en bacheloruddannelse. Der bliver udbudt diplomuddannelser inden for it-området på Ingeniørhøjskoler, IT- Universitet i København og IT-Vest samarbejdet v/Århus Universitet og Aalborg Universitet. Du kan læse mere på de enkelte uddannelsesinstitutioners hjemmeside.

Masteruddannelser, der i sit afgangsniveau svarer til en kandidatuddannelse. Masteruddannelser inden for it-området bliver udbudt af IT-Universitetet i København og IT-Vest samarbejdet. Læs mere på www.itu.dk og www.itev.dk.

Senior-problemer

De fysiske tegn på, at man ældes, er til at have med at gøre. Man opdager, at man vejer lidt mere, end man kunne huske. Man opdager, at håret bliver tyndere og ændrer farve. Man gider ikke længere gå i byen, bare for at gå i byen. Måske skal ens briller laves om. Og børnene er blevet så underligt store på det sidste.

Men det betyder jo ikke noget, for man er jo ikke færdig og udbrændt, bare fordi man er blevet et par år ældre, vel? På arbejdet står der stadig respekt om den viden, man har – selv om det dog synes at være et stykke tid siden, nogen sidst spurgte om, hvordan man optimerer BLANK COMMON. Jo, måske er man ved at køre fast i en sidevej til informationsmotorvejen. Hvad er det nu lige, den nyeste grafikstandard siger – er det VGA eller SVGA...?

Der er en række problemer med senior-tilværelsen, som jeg har karikeret overfor og skrevet om i andre indlæg i PROSAbladet. På DF-2006 blev der vedtaget en tilføjelse til PROSAs principprogram: "Seniorer og handicappede er som alle andre mennesker forskellige, derfor må der tages udgangspunkt i den enkeltes situation". Dette føres videre i arbejdsplanen 2007-8, hvori det nævnes at målet er at sikre en individuel og værdig vurdering af den enkeltes arbejdsevne samt hjælp til fortsættelse i erhvervet.

Men for at kunne gøre dette, er det vigtigt for PROSA at kende til, hvad den enkeltes situation reelt består af. Og det er ikke noget, man ved så meget om. PROSA har nemlig ikke undersøgt det.

Jeg kan godt gætte på en masse ting, men ærlig talt: Er det ikke bedre at starte

Debat

med at få Jer seniorer til at komme med noget input til mig? Hvis I – der er fyldt 50 – gider at skrive til mig, hvor I fortæller om den tilværelse, det er at være senior. Om der er noget, som særligt går Jer på, i senior-alderen. Om hvorvidt der er noget, som PROSA kunne hjælpe med. Eller i det hele taget en kommentar til senior-tilværelsen.

Skriv derfor til "senior@naansoft.dk" – og husk at oplyse Jeres alder, navn og e-mail adresse. Alt bliver behandlet fortroligt, men det er ikke en "Tværs-brevkasse", så jeg kan ikke give gode råd.

På forhånd tak!

Normann Aa. Nielsen

Senior Software Engineer

privat: normann@software.dk

IT-Diplomuddannelsen

Sæt skub i karrieren med en anerkendt diplomuddannelse på bachelorniveau.

Du kan vælge at tage hele IT-Diplomuddannelsen eller du kan følge enkelte fag, fx:

- Netværk og internetprotokoller
- Programmering med C# og .NET
- Objektorienteret programmering – enten med C# eller Java
- Web og serverprogrammering
- IT-sikkerhedsteknologier
- Databasesystemer og web

Læs mere på www.cv.ihk.dk eller kontakt os på telefon 4480 5100

Undervisning i Ballerup
– gode parkeringsforhold

Ingeniørhøjskolen i København
Center for Videreuddannelse • telefon 4480 5100

Udvalget for **Individuel Medlems Service (IMS)**

Det er IMS, der hjælper dig med rådgivning eller hjælp, når der opstår akutte problemer eller spørgsmål i forbindelse med din jobsituation.

Af Hanne Lykke Jespersen, faglig sekretær

IMS arbejder for at sikre alle dine individuelle rettigheder, typisk i sager som disse:

- når du får en ny ansættelseskontrakt
- når du ikke får din løn
- hvis feriepengene ikke udbetales
- hvis din arbejdsgiver går konkurs
- hvis du afskediges
- hvis du ikke kan få din ferie

Udvalget har det politiske ansvar. I dagligdagen sikres det i kraft af en vagtordning, at du altid kan få hjælp i ovennævnte og i en masse andre situationer. Herudover har udvalget det overordnede ansvar for PROSAs arbejde for medlemmernes rettigheder inden for området.

Målet

Målet med arbejdet er dels at yde vore medlemmer en god service og hjælp i forbindelse med alle de problemer, der opstår på arbejdsmarkedet. Dels at PROSA kan bruge sit store overblik på området til at være normdannende i forhold til de løn- og arbejdsforhold, som PROSAs medlemmer på individuelle

kontrakter skal arbejde under. PROSA har som mål at yde en individuel medlemsservice med udgangspunkt i it-fagets forhold og medlemmernes behov. Alle medlemmer skal opleve, at de altid hurtigt kan og vil få hjælp fra PROSA. Normen for løn- og arbejdsforhold i faget søges højnet bl.a. ved at rejse sager af principiel karakter for domstolene. Ved at rejse debat om områder, hvor den eksisterende lovgivning er urimelig, forsøger vi at påvirke lovgivningen til gunst for it-fagets lønmodtagere og selvstændige uden ansatte.

Jobklausuler

I dette nummer af PROSAbladet fremgår en del af vort arbejde meget tydeligt i artiklerne om klausuler. Det er i IMS-udvalget, at de politiske linier for arbejdet lægges. Vi har lavet et meget stort arbejde på dette område – både vedrørende de hemmelige klausuler, men også vedrørende andre klausuler, som medlemmerne er eller kan blive bundet af. Vi er blevet meget kendt for dette arbejde – også langt uden for PROSAs rækker.

Ansættelseskontrakter

I udvalget har vi arbejdet på at undgå

den forringelse af godtgørelsesniveauet, som blev gennemført i starten af året. Det lykkedes at forhale den, men ikke at undgå den. Vi arbejder også med ansættelseskontrakten på andre områder. F.eks. forsøger vi at komme igennem med et krav om, at en ansættelseskontrakt skal foreligge på dansk.

Overvågning

Overvågning på arbejdspladsen og (mis)brug af personoplysninger er et emne, som løbende er aktuelt. Det er meget vigtigt med en vagthund på

- Fakta om udvalget for Individuel Medlems Service

Der er **syv** aktivister og to faglige sekretærer i udvalget. Alle lokalafdelinger er repræsenteret. Udvalget holder ca. seks møder om året. Møderne foregår i København. Mødeleder er faglig sekretær Hanne Lykke Jespersen.

Henvendelser til IMS:

Send mail til faglig@prosa.dk.
Hvis du er medlem af PROSA/STAT: stat-ims@prosa.dk

området. Vi ser løbende skred i retning af øget overvågning – herunder også en stigende accept af, at en arbejdsgiver må overvåge og få oplysninger om sine ansatte.

Principielle retssager

Det er i dag ganske svært at komme igennem lovgivningsmæssigt med forbedringer og naturlig vedligeholdelse af lønmodtageres rettigheder. Derfor er den juridiske kamp særligt vigtig. I PROSA kører vi gerne retssager som et af midlerne til at sikre lønmodtagernes retsstilling. Vores klausulsag er her et godt eksempel på sådan en sag. Nu hvor godtgørelsesniveauet for ansættelsesbeviser er ændret, får vi også brug for retssager for at søge at fastholde og udvide erstatningsniveauet.

Pjecer

Udvalget står også for udgivelse og vedligeholdelse af relevante pjecer til området. Lige nu er vi f.eks. ved at lægge sidste hånd på pjecen ”Hvis du bliver afskediget”.

Tilfredshedsundersøgelse

Herudover vil vi i år lave en tilfredshedsundersøgelse, så vi kan følge op på, om medlemmerne er tilfredse med den rådgivning og service, som vi leverer.

Ingen købetvang

PROSA leverer en landsdækkende vagtordning. Det er et tilbud til lokalafdelingerne, at deres medlemmer på denne måde kan serviceres. Men man kan også vælge det fra. Det har PROSA/STAT gjort. Det betyder blot, at når du som medlem af PROSA/STAT henvender dig med et problem, får du den rigtige person ved at huske at sige, at du er medlem af PROSA/STAT. På området tager vi os normalt ikke af kollektive sager på PROSAs egne større overenskomstområder. Men politisk dækker vi hele området.

Vi har lavet et meget stort arbejde på dette område – både vedrørende de hemmelige klausuler, men også vedrørende andre klausuler, som medlemmerne er eller kan blive bundet af. Vi er blevet meget kendt for dette arbejde – også langt uden for PROSAs rækker.

• Kontakt de politiske udvalg i PROSA.

Arbejdsmarkedsudvalget:

Kontakt næstformand Jan Irgens
e-mail: jir@prosa.dk

Arbejds miljøudvalget:

Kontakt faglig sekretær Erik Clausen
e-mail: ecl@prosa.dk

Faglig Uddannelse:

Kontakt faglig sekretær Erik Clausen
e-mail: ecl@prosa.dk

Hvervning og fastholdelse:

Kontakt faglig sekretær Carsten Larsen
e-mail: cla@prosa.dk

It, samfund og profilering:

Kontakt formand Peter Ussing
e-mail: pus@prosa.dk

Individuel medlems service:

Kontakt faglig sekretær Hanne Lykke Jespersen
e-mail: hlj@prosa.dk

Uddannelse, ledighed og kompetenceudvikling:

Kontakt projektleder Mads Kellermann
e-mail: mkl@prosa.dk

Ungdomsudvalget:

Kontakt formand Peter Ussing
e-mail: pus@prosa.dk

Send en mail til kontaktpersonen eller ring til PROSA 33 36 41 41 og snak med personen om, hvad udvalget laver og hvornår, der er møde næste gang.

Debat

IKT færdigheder

Af Steffen Stripp, projektleder.

Teknologisk Instituts rapport for Videnskabsministeriet: "Borgernes IKT-færdigheder i Danmark" opgør, at 38 % af danskerne har 'svage' IKT-færdigheder, og at denne andel vil være stigende. Rapporten anbefaler derfor en national handlingsplan for bedre IKT-færdigheder. Det er altid en god ide at uddanne mennesker, men som påpeget i sidste nummer af PROSAbladet mangler rap-

38 % af danskerne har 'svage' IKT-færdigheder, og denne andel vil være stigende.

porten fuldstændigt overvejelser om muligheder for at udvikle brugergrænsefladen.

En fremskrivning af IKT-færdigheder uden at inddrage udvikling af brugergrænsefladen må siges at være metodisk yderst problematisk. Tænk, da vi første gang kom på internettet med LYNX og kun havde tekst og 28Mb modem, så

skulle der virkelig uddannes for at få udbredelse. Det vil være udtryk for et håbløst teknologisyn at sætte politiske mål for it-anvendelsen i år 2012 uden at stille krav til brugergrænsefladen. Kan vi forvente, at borgeren i 2012 kan give oplysninger ved at tale til computeren? Hvad med en national handlingsplan for udvikling af tilpasning af teknologien til mennesket?

Prøv en bank, hvor din fortjeneste er vigtigst

I Lån & Spar Bank arbejder vi for at sikre danske forbrugere gode priser og ordentlige vilkår i en bank. Sådan har det været, siden banken blev stiftet i 1880 af forløbere for det, vi i dag kender som faglige organisationer. I dag sidder der stadig

repræsentanter for diverse faglige organisationer i bankens bestyrelse. Fagorganisationerne ønsker med deres deltagelse at sikre, at der findes en bank, som ikke kun tænker på at skabe det størst mulige overskud til sine aktionærer.

Velkommen i Lån & Spar Bank

OBS!

Som medlem af PROSA får du ekstra kontante fordele i Lån & Spar Bank via PROSA-Bank. Ring på 3378 1974 og hør om dine muligheder!

bedst til private
www.prosabank.dk

LÅN & SPAR
BANK

WWW.prosa.dk/fordele

Der er mange penge at spare, når du er medlem af PROSA. Læs mere om vores kontante tilbud her, men husk at der hele tiden kommer nye til, så følg også med på www.prosa.dk.

dk/fordele. Har du ideer til nye medlemstilbud eller rabatordninger, er du velkommen til at kontakte os. Skriv til Bo Sune Christensen, bsc@prosa.dk.

RUNA FORSIKRING A/S

RUNA forsikring – Billige forsikringer til dig, bilen og familien

Du får rabat på familiens basisforsikring, ulykkesforsikring, rejseforsikring, livsforsikring. Tjek også din bilforsikring.

Tryg forsikring Tillægsforsikringsaftale mellem PROSA og Tryg

Mange af PROSAs medlemmer vil opleve en kraftig økonomisk nedgang ved arbejdsløshed. Derfor kan PROSA tilbyde dig en ledighedsforsikring, der kan give dig en bedre økonomisk dækning ved ledighed.

Få 20% hos FTU Boghandel

Som PROSA-medlem får du automatisk 20% rabat på alle it-bøger i FTU Boghandel. I særlige undtagelsestilfælde er du altid sikret FTUs laveste pris. FTU har gennem de seneste mange år specialiseret sig i netop it-litteratur med hovedvægt på udenlandske bøger. Du kan booke bøgerne online.

ComOn – Få gratis digitalt abonnement

Du kan som PROSA-medlem gratis tilmelde dig it-avisen ComOns digitale udgave i 12 måneder.

Computerworld - Halv pris på it-nyheder og gratis prøveabonnement i 3 måneder

Du kan gennem PROSA få 50% rabat på et årsabonnement af it-avisen Computerworld det første år. Derefter sænkes rabatten til 35%.

Store rabatter på rejser i Danmark og udlandet

Der er ingen undskyldning for ikke at rejse. Som PROSA-medlem får du 300 kr. rabat på CharterFerien, 1000 kr. rabat på UgeFerien og 15 % på MiniFerien på 10 feriesteder i Danmark. Læs mere på www.folkeferie.dk/prosa

Teknik og Design – Hjælp til selvstændige med PROSA-aftale

Vil du slippe for besværet med administration, moms, skat og dagpenge? Så har PROSA og Teknik og Design aftalen, der vil gøre dit liv lettere. Aftalen er sat i verden for at hjælpe dem, der løser tidsbegrænsede opgaver eller driver selvstændig virksomhed, f.eks.: Freelancere, selvstændige, ledige m.fl.

PROSA/Bank –

Gratis Mastercard med 30.000 i kredit
PROSA har et samarbejde med Lån og Spar Bank, der giver dig et gratis MasterCard til dig og din samlever samt god rabat på optagelse af nye lån. Læs mere på www.prosabank.dk

Bliv medlem af Forbrugsforeningen og spar penge

Alle medlemmer af PROSA kan blive medlem af Forbrugsforeningen af 1886. Hver gang, du bruger Forbrugsforeningens kontokort i en af de ca. 4.300 forretninger, som foreningen samarbejder med, optjener du bonus - normalt 9%.

Orientering

Ledig og selvstændig erhvervsdrivende?

Det er fristende at supplere dagpengene med drift af selvstændig virksomhed: Det giver lidt ekstra penge, du kan sige nej til de uinteressante opgaver, og du kan arbejde, når du har lyst. Men vær opmærksom på reglerne.

Af Anne Kildegaard, jurist i It-fagets A-kasse

Du skal huske, at du ikke automatisk har ret til dagpenge, når du driver selvstændig virksomhed. Det kan være svært at vurdere, om den enkelte opgave er selvstændig virksomhed eller ej. Du bør derfor altid kontakte os, hvis du ikke er ansat på helt almindelige vilkår som lønmodtager.

Dagpenge som selvstændig?

Hvis virksomheden er din bibeskæftigelse, kan du – på visse betingelser – få dagpenge. Driver du selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, kan du ikke få dagpenge. Det gælder også, selv om du i en periode har en lav indtjening eller få timers arbejde.

Virksomheden er din bibeskæftigelse

Hvis virksomheden er din bibeskæftigelse, skal du kunne sandsynliggøre, at alle arbejdsopgaver kan udføres uden for normal arbejdstid. Ellers har du ikke

ret til dagpenge. Du kan ikke udføre alle arbejdsopgaver, hvis du f.eks. har åbningstider fredag fra kl. 12-18 og lørdag fra kl. 10-14. Det samme gælder, hvis du annoncerer med telefontid, der ligger inden for normal arbejdstid. Du kan heller ikke udføre alle arbejdsopgaver uden for normal arbejdstid, hvis du er nødt til at holde møder inden for normal arbejdstid – selv om du ikke har fast åbningstid eller telefontid.

Du skal stå til rådighed

Har du fået tilladelse til at drive virksomhed, samtidig med at du får dagpenge, skal du stadig være til fuld rådighed for arbejdsmarkedet.

Det betyder, at du skal opfylde de samme krav som medlemmer, der er fuldt ledige. Du skal bl.a.

- ▶ være tilmeldt som ledig på www.jobnet.dk
- ▶ selv søge arbejde som lønmodtager

- ▶ være i stand til at overtage arbejde/ komme til samtaler med dags varsel.

Du må ikke nægte at overtage arbejde, eller nægte at komme til samtaler hos a-kassen, jobcenteret, anden aktør eller en arbejdsgiver, fordi du hellere vil arbejde i den selvstændige virksomhed.

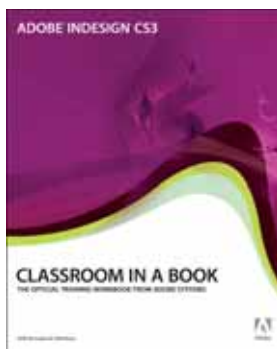
Vi rådgiver dig

Der gælder andre regler for drift af selvstændig virksomhed, hvis du er på efterløn. Under alle omstændigheder bør du kontakte a-kassen i god tid, hvis du overvejer at drive selvstændig virksomhed eller at arbejde i din ægtefælles virksomhed, mens du er på dagpenge eller efterløn. Vi rådgiver dig om fordele og ulemper i netop din situation.

Læs mere på www.prosa.dk, hvor du finder en pjece om emnet (A-kassen > Pjecer fra A-kassen).

Halmstadgade 6, 8200 Århus N
 Tlf.: 8610 0338 Fax: 8937 3555
 E-mail: ftu@ats.dk
 www.ftu.dk
 Få 20% rabat hos FTU boghandel

Adobe InDesign CS3 Classroom in a book

This thorough, self-paced guide to Adobe InDesign CS3 is ideal for beginning users who want to master the key features of this program, while readers who already have some experience with InDesign can use this book to familiarize themselves with InDesign CS3's newest features.
Adobe Creative Team, 488 sider
ISBN: 0321492013
Normalpris kr. 497,-
Medlemspris kr. 350,-

Adobe Flash CS3 Classroom in a book

This project-based guide from Adobe will teach readers all they need to know to create engaging interactive content with Flash CS3. Using step-by-step instructions with projects that build on the knowledge learned in each lesson, readers will learn the key elements of the Flash interface, including panels, timelines, and frames.
Adobe Creative Team, 480 sider
ISBN: 0321499824
Normalpris kr. 497,-
Medlemspris kr. 350,-

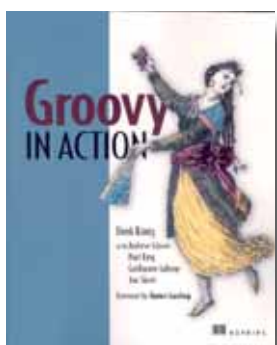

MCTS Self-Paced Training Kit (Exam 70-620)

Announcing an all-new Self-Paced Training Kit designed to help maximize your performance on 70-620, the required exam for the new Microsoft Certified Technology Specialist (MCTS): Windows Vista Client certification. This 2-in-1 kit includes the official Microsoft® study guide, plus practice tests on CD to help you assess your skills.

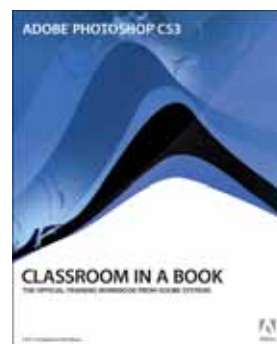
Ian McLean, 848 sider
ISBN: 9780735623903
Normalpris kr. 520,-
Medlemspris kr. 395,-

MÅNEDSTILBUD

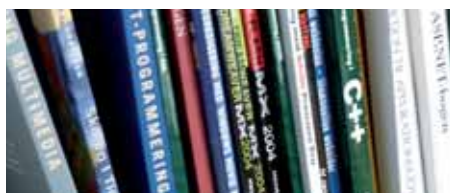
Groovy in Action

Combine the easy-to-use dynamic features of Ruby or Python with the power and stability of the Java platform and the result is, well, ...Groovy. Groovy is a dynamic language that looks like Java down to its curly brackets. It compiles straight to bytecode, and works seamlessly with existing Java object and libraries. With this single tool developers can both execute command-line scripts and build commercial grade applications.
Dierk König, 659 sider
ISBN: 1932394842
Normalpris kr. 454,-
Medlemspris kr. 363,-

Adobe Photoshop CS3 Classroom in a book

This thorough, self-paced guide to Adobe Photoshop CS3 - written by the experts at Adobe Systems' is ideal for beginning users who want to learn key Photoshop concepts and techniques, while readers who already have some experience with Photoshop can use this book to learn Photoshop CS3's more advanced features and newest tools.
Adobe Creative Team, 496 sider
ISBN: 0321492021
Normalpris kr. 497,-
Medlemspris kr. 350,-

Aktiviteter

Vinsmagning på Toga Vinstue

Smag udsøgte vine på "Det Politiske Kandestøberi"

Café Øst holder sommerafslutning på det berømte værtshus Toga Vinstue i Store Kirkestræde – tæt på Christiansborg. Vinstuen er kendt for at være samlingssted for de politiske ungdomsorganisationer, mf'ere, journalister og andre debatlystne.

Denne junaften tager vi på smagsrejse i et udvalg af rød- og hvidvine, godt guidet af en ekspert med stort kendskab til de ædle dråber. Efter et indblik i vinens vidunderlige verden spiser vi en buffet i de hyggelige lokaler, omgivet af politiske opslagsværker og valgplakater på væggene. Toga er det ideelle sted for at samtale. Her handler det ikke om, hvem du er, men hvad du mener, og om hvordan du argumenterer for det. Så der vil blive rig mulighed for diskussion om politik, vin eller noget helt tredje.

TID: 13. juni kl. 17-21.

STED: Toga Vinstue, St. Kirkestræde 3, 1073 København K

TILMELDING:
Elektronisk via www.prosa.dk/kursus

Smart og billig computerbag

On the move

PROSAs speciell designede computerbag gør det let at have din computer med i en hektisk hverdag. Tasken er i høj slidstærk kvalitet, har tre rum med plads til ledninger, mobil og cd mv. Bær den i håndtaget, over skulderen eller på ryggen. Bestil den online NU på www.prosa.dk/fordele. Pris kun 135,- kr. (+ forsendelse 52,- kr).

The advertisement features a large central image of a woman in a black top carrying a black PROSA bag in a modern, multi-level office building. To the right, there are four smaller inset images showing the bag in different ways: as a shoulder bag, as a handbag, as a backpack, and next to a laptop.

Aktiviteter

Kurser og foredrag

Kære medlem

Sommeren er ved at være over os, og dermed kan vi også se frem til en kort pause i udbuddet af arrangementer i PROSA. Men der er stadig mange at vælge mellem. Denne måneds udpluk fra kalenderen byder på både foredrag om pensioner og efterløn for vores unge medlemmer, et vejledningsmøde for nyuddannede, et debatmøde om strategien for den digitale forvaltning og nogle mere hardcore foredrag om fx MySQL vs. Oracle, Office 2007, Wireless sikkerhed og Ruby On Rails. Se omtaler af nogle af arrangementerne andetsteds i bladet.

Nedenfor kan du set et udpluk af vores program – husk der er mere at finde på www.prosa.dk/kursus/ hvor du også tilmelder dig og betaler on-line.

*Vel mødt til PROSAs arrangementer.
Jesper Svarre / kursus@prosa.dk*

Dato	Form	Emne	Sted
22/5	Foredrag	Office 2007 – Acces og Excel	Kolding
23/5	Møde	U35: efterløn og pensioner – hvad rager det mig?	København
23/5	Foredrag	MySQL eller Oracle?	Århus
24/5	Møde	Snart færdiguddannet?	København
24/5	Møde	Strategi for digital forvaltning	København
29/5	Foredrag	Office 2007 - Word, PowerPoint og Outlook	Kolding
30/5	Foredrag	Wireless Sikkerhed	Århus
7/6	Foredrag	Ruby On Rails 2	Kolding
12/6	Foredrag	Ruby On Rails 2	Aalborg
13/6	Møde	Café Øst sommerafslutning, vinsmagning	København
14/6	Foredrag	Ruby On Rails 2	Århus
Med forbehold for ændringer i program og indhold			

Aktiviteter

PROSABladet udkommer 11 gang årligt. Bladet udkommer ikke i juli.

Blad nr.	Deadline artikel mv.	Deadline debatindlæg	Annoncebestilling	Materialefrist annoncer	Udkommer
nr. 1. 2007	8. Januar	15. Januar	12. Januar	17. Januar	24. - 26. januar
nr. 2. 2007	5. Februar	15. Februar	9. Februar	14. Februar	21. - 23. Februar
nr. 3. 2007	5. Marts	12. Marts	9. Marts	14. Marts	21. - 23. Marts
nr. 4. 2007	10. April	16. April	13. April	18. April	25. - 27. April
nr. 5. 2007	7. Maj	14. Maj	8. Maj	15. Maj	23. - 25. Maj
nr. 6-7. 2007	4. Juni	11. Juni	8. Juni	13. Juni	20. - 22. Juni
nr. 8. 2007	6. August	13. August	10. August	15. August	22. - 24. August
nr. 9. 2007	3. September	10. September	7. September	12. September	19. - 21. September
nr. 10. 2007	8. Oktober	15. Oktober	12. Oktober	17. Oktober	24. - 26. Oktober
nr. 11. 2007	5. November	12. November	9. November	14. November	22. - 23. November
nr. 12. 2007	3. December	10. December	7. December	12. December	19. - 21. December
nr. 1. 2008	8. Januar	15. Januar	11. Januar	17. Januar	23. - 25. Januar

- Brug web-kort, når du skal have udbetalt dagpenge

Brug PROSAmin – vores digitale løsning – når du digitalt skal indsende dit dagpengekort. Gå på PROSAmin via vores hjemmeside, opret dig som bruger med cpr-nr., og du får tilsendt en aktiveringskode pr. brev.

Når du vælger den digitale løsning, er du sikker på, at dit dagpengekort er korrekt udfyldt, og at det når frem til os. Og det er lettere for os at behandle og ekspedere digitale dagpengekort. Du får adgang til dit digitale webkort den søndag, kortet slutter.

Oversigt over Dagpengeperioderne i 2007

Periode	Ugenumre	Startdato	Slutdato	Antal uger	Til disposition
2007/01	51 – 03	18.12.06	21.01.07	5	31.01.07
2007/02	04 – 07	22.01.07	18.02.07	4	28.02.07
2007/03	08 – 11	19.02.07	18.03.07	4	30.03.07
2007/04	12 – 16	19.03.07	22.04.07	5	30.04.07
2007/05	17 – 20	23.04.07	20.05.07	4	31.05.07
2007/06	21 – 24	21.05.07	17.06.07	4	29.06.07
2007/07	25 – 29	18.06.07	22.07.07	5	31.07.07
2007/08	30 – 33	23.07.07	19.08.07	4	31.08.07
2007/09	34 – 38	20.08.07	23.09.07	5	28.09.07
2007/10	39 – 42	24.09.07	21.10.07	4	31.10.07
2007/11	43 – 46	22.10.07	18.11.07	4	30.11.07
2007/12	47 – 50	19.11.07	16.12.07	4	31.12.07
2008/01	51 – 03	17.12.07	20.01.08	5	31.01.08

Indsendelse af ydelseskort skal ske til: PROSA • Ahlefeldtsgade 16 • 1359 København K

**"It's right here in your own handwriting.
You didn't ask for Linux, you asked for Linus!"**

PROSA

Forbundet af It-professionelle

Henvendelse omkring hastende sager kan uden for PROSA's åbningstider ske direkte til de fagligt valgte på nedenstående telefonnumre og mailadresser:

Hovedkontor, a-kasse, afdelingskontor og lokalkontor

København

Hovedkontor og a-kasse

Ahlefeldtsgade 16,
1359 Kbh. K.
Kontortid: kl. 9-15,
mandag dog 10-15
Tlf.: 3336 4141
fax: 3391 9044
E-mail:
akasse-kbh@prosa.dk
formand@prosa.dk
faglig-kbh@prosa.dk

Århus

Afdelingskontor

Møllegade 9-13,
8000 Århus C.
Kontortid: kl. 10-15
Tlf.: 8730 1414
fax: 8730 1415
A-kassen tlf.: 8730 1401
E-mail:
faglig-arh@prosa.dk

Odense

Lokalkontor

Overgade 54
5000 Odense C
Kontortid: kl. 10-15
Tlf.: 6617 9211
fax: 6617 7911
E-mail:
faglig-ode@prosa.dk

Aalborg

Lokalkontor

Steen Blichersgade 10,
9000 Aalborg
Kontortid: Sidste torsdag
i hver måned kl. 13-18
Tlf.: 9816 9130
Fax: 9816 4730

Lokalafdelinger

PROSA/CSC

Sekretær: Peter Gulstad
Retortvej 6-8, 2500 Valby
Tlf. 3614 4000

PROSA/SAS

Formand: Annette Hansen
Engvej 165, 2300 Kbh. S
Tlf.: 3232 0000

PROSA/STAT

Ahlefeldtsgade 16
1359 Kbh. K
Tlf.: 3336 4121

PROSA/VEST

Møllegade 9-13
8000 Århus C
Tlf.: 8730 1405

PROSA/ØST

Ahlefeldtsgade 16
1359 Kbh. K
Tlf.: 3336 4127

PROSA/STUD

Overgade 54
5000 Odense C
Tlf.: 3336 4273

Formanden, næstformand og faglige sekretærer

Peter Ussing Formand

Direkte: 3336 4767
Privat: 4556 6665
Mobil: 2819 8497
E-mail: pus@prosa.dk

Eva Birch Christensen Faglig sekretær

Direkte: 3336 4128
Privat: 3585 8220
Mobil: 2888 1251
E-mail: ebc@prosa.dk

Erik Dahl Klausen Faglig sekretær

Direkte: 8730 1412
Mobil: 2465 1339
E-mail: ekl@prosa.dk

Mogens Sørensen Faglig sekretær

Direkte: 3336 4127
Privat: 3391 4649
E-mail: mos@prosa.dk

Jan Irgens Næstformand

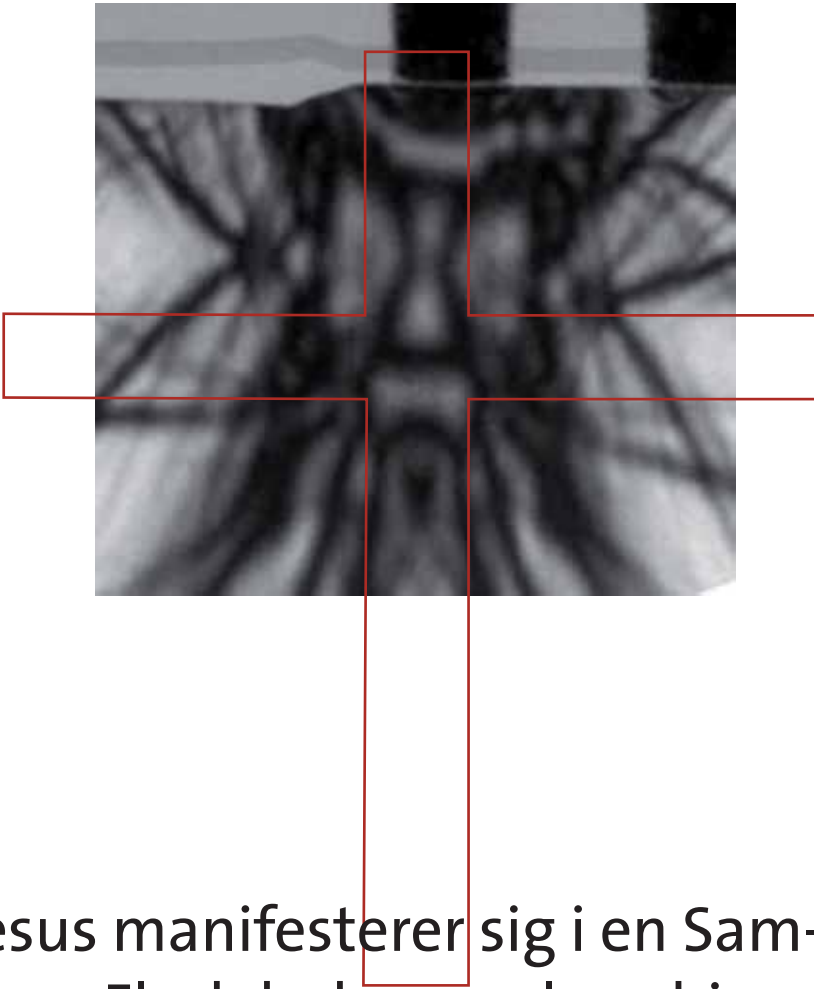
Direkte: 3336 4123
Mobil: 2760 1177
E-mail: jir@prosa.dk

Hanne Lykke Jespersen Faglig sekretær

Direkte: 8730 1405
Privat: 8641 5494
Mobil: 2888 1247
E-mail: hlj@prosa.dk

Carsten Larsen Faglig sekretær

Direkte: 3336 4198
Privat: 6591 3134
Mobil: 2962 0295
E-mail: cla@prosa.dk

Jesus manifesterer sig i en Samsung Flash hukommelseschip

Af Thor Temte, redaktør

Manifestationen af Jesus blev opdaget på Chipworks med et elektronmikroskop. Jesus fremtræder som en skægget gammel mand med en stjerneglorie om hovedet. Jesus Kristus er set i mange manifestationer de seneste måneder: Han er set i en sky over Sinai, siddende på toppen af en mobilmast i Uganda, i årene på en klædeskabsdør i Rumænien og på et træ i Sussex i England. Det må betyde, at menneskeheden må forberede sig på, at dommedag er nær. Troende kan vente sig, at beretningen i Johannes' Åbenbaring om Jesus' genkomst, jordens undergang og tusind-

årsrigets komme er nært forestående. Vi andre kan se frem til alle helvedets pinsler og plager.

Hvad Flashchippens 4 GB hukommelse indeholder, vides ikke endnu. Om det er syndernes forladelse, eller det er helvedets pinsler, vil vel åbenbare sig med tidens komme. Sikkert er det, at der er rigelig plads til forladelsen – om der også er plads til forbandelserne, er mere tvivlsomt.

Efter The Register 2. maj 2007

Afsender:
KLS PortoService ApS
Hjulmagervej 13
9490 Pandrup

Ændringer vedr. abonnement
ring venligst 33364141